

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОВОЗНАВСТВА ІМ. О. О. ПОТЕБНІ НАН УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Інституту

д-р філол. н., проф.

 Б. М. АЖНЮК

«3» вересня 2020 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ ІНСТИТУТУ МОВОЗНАВСТВА ІМ. О. О. ПОТЕБНІ НАН
УКРАЇНИ ПРАВА НА АКАДЕМІЧНУ МОБІЛЬНІСТЬ**

Київ – 2020

I. Загальні положення

1.1. Це Положення розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту»; «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579, інших нормативно-правових актів з питань вищої освіти, «Положення про організацію освітнього процесу в Інституті мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України».

1.2. Положення регламентує діяльність Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України (далі – Інститут) щодо організації академічної мобільності аспірантів, докторантів, науково-педагогічних працівників та інших учасників освітнього процесу та встановлює загальний порядок організації програм академічної мобільності учасників освітнього процесу іноземних закладів вищої освіти (наукових установ) (далі – іноземні учасники освітнього процесу) в Інституті. Академічна мобільність передбачає участь учасників освітнього процесу Інституту в освітньому процесі іншого закладу вищої освіти (наукової установи) в Україні або поза її межами, проведення наукових досліджень із можливістю перезарахування в установленому порядку освоєних навчальних дисциплін.

1.3. Право на академічну мобільність може бути реалізоване на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм і проєктів, договорів про співробітництво між Інститутом і вітчизняним або іноземним закладом вищої освіти (науковою установою) або їхніми основними структурними підрозділами (далі – заклади вищої освіти (наукові установи)-партнери). Назване право учасник освітнього процесу може реалізувати з власної ініціативи на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів, які має підтримати адміністрація Інституту. Індивідуальну академічну мобільність здобувачі вищої освіти реалізують на основі індивідуальних запрошень за узгодженням з адміністрацією Інституту. Індивідуальна академічна мобільність здобувачів вищої освіти, реалізовувана на основі індивідуальних запрошень без узгодження з адміністрацією Інституту, можлива лише в період канікул або академічної відпустки.

1.4. За місцем реалізації права на академічну мобільність її поділяють на:

- **внутрішню академічну мобільність** – академічну мобільність, право на яку реалізують учасники освітнього процесу Інституту в закладах вищої освіти (наукових установах)-партнерах у межах України;

- **міжнародну академічну мобільність** – академічну мобільність, право на яку реалізують учасники освітнього процесу Інституту в закладах вищої освіти (наукових установах)-партнерах поза межами України, а також іноземні учасники освітнього процесу в Інституті.

1.5. Основні види академічної мобільності:

- **ступенева мобільність** – навчання в закладі вищої освіти, що відрізняється від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття ступеня вищої освіти, який підтверджує документ (документи) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більшої кількості закладів вищої освіти;

- **кредитна мобільність** – навчання в закладах вищої освіти, що відрізняються від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані в закладі вищої освіти постійного місця навчання вітчизняного чи іноземного учасника освітнього процесу. При цьому загальний період навчання для таких учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.

1.6. Навчання вітчизняних та іноземних учасників освітнього процесу за узгодженими між закладами вищої освіти (науковими установами)-партнерами освітніми програмами, що охоплюють програми академічної мобільності, може передбачати отримання документа про вищу освіту закладу вищої освіти (наукової установи)-партнера, а також спільних або подвійних документів про вищу освіту закладів вищої освіти (наукових установ)-партнерів.

1.7. Форми академічної мобільності для учасників освітнього процесу, що здобувають освітній ступінь доктора філософії:

- навчання за програмами академічної мобільності;
- мовне стажування;
- наукове стажування.

1.8. Форми академічної мобільності для осіб, що здобувають науковий ступінь доктора наук, науково-педагогічних наукових і педагогічних працівників та інших учасників освітнього процесу:

- участь у спільних проєктах;
- викладання;
- наукове дослідження;
- наукове стажування;
- підвищення кваліфікації.

II. Цілі та завдання академічної мобільності

2.1. Основні цілі академічної мобільності учасників освітнього процесу Інституту:

- підвищення якості вищої освіти;
- підвищення ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоздатності випускників Інституту на українському та міжнародному ринках освітніх послуг і праці;

- збагачення індивідуального досвіду учасників освітнього процесу щодо інших моделей створення та поширення знань;
- залучення світового інтелектуального потенціалу до вітчизняного освітнього процесу на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між закладами вищої освіти (науковими установами)-партнерами;
- установа внутрішніх і зовнішніх інтеграційних зв'язків;
- гармонізація освітніх стандартів закладів вищої освіти (наукових установ)-партнерів.

2.2. Основні завдання академічної мобільності учасників освітнього процесу Інституту:

- підвищення рівня теоретичного й практичного підготування, проведення досліджень із використанням сучасного обладнання й технологій, опанування новітніми методами дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;
- підвищення рівня володіння іноземними мовами;
- посилення інтеграції освіти й науки, розвиток наукових досліджень, поглиблення знань національних культур інших країн, а також поширення знань про мову, культуру, освіту й науку України;
- підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків із іншими країнами.

III. Організаційне забезпечення академічної мобільності

3.1. Загальне керівництво із забезпечення академічної мобільності здійснює заступник директора з наукової роботи та вчений секретар Інституту.

3.2. До участі в програмах академічної мобільності допускають аспірантів, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Інституту.

3.3. Перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності та процедуру їхнього подання регламентовано угодами між закладами вищої освіти (науковими установами)-партнерами.

3.4. Етапи, тривалість та зміст навчання в закладах вищої освіти (наукових установах)-партнерах визначають навчальні плани та графіки освітнього процесу, затверджені в закладах вищої освіти (наукових установах)-партнерах. Узгоджені навчальні плани та графіки освітнього процесу затверджують керівники в закладах вищої освіти (наукових установах)-партнерах.

3.5. Під час формування індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти враховують фактичне виконання індивідуальних навчальних планів поточного та попередніх навчальних років. Навчання за індивідуальним навчальним планом може здійснюватися із застосуванням технологій дистанційного (електронного) навчання.

3.6. Учасників освітнього процесу Інституту (здобувачів вищої освіти в межах програм внутрішньої мобільності) зараховують до закладів вищої освіти (наукових установ)-партнерів в Україні як таких, що тимчасово допущені до освітнього процесу й мають права та обов'язки здобувачів вищої освіти вітчизняного закладу вищої освіти (наукової установи).

3.7. За здобувачами вищої освіти Інституту на період навчання в іншому закладі вищої освіти (науковій установі)-партнері на території України чи поза її межами зберігають відповідно до укладеного договору про академічну мобільність місце навчання та виплату стипендії згідно із законодавством протягом навчання, стажування чи провадження наукової діяльності в іншому закладі вищої освіти (науковій установі)-партнері на території України чи поза її межами, якщо стипендія не передбачена умовами академічної мобільності.

3.8. Осіб, що уклали договори про навчання за програмою академічної мобільності, не відраховують зі складу здобувачів вищої освіти на період реалізації права на академічну мобільність. Зазначених вище осіб обліковують у Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

3.9. Здобувач вищої освіти, крім вивчення в закладі вищої освіти (науковій установі)-партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін за погодженням з дирекцією Інституту.

3.10. Іноземні здобувачі вищої освіти, що реалізують право на академічну мобільність у межах договорів про співробітництво з Інститутом, можуть бути зараховані на навчання до Інституту:

- за рахунок коштів міжнародних програм та організацій;
- за рахунок власних надходжень Інституту;
- за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб;
- на умовах безоплатного навчання в разі взаємного обміну здобувачами вищої освіти, серед іншого й за спільними освітніми програмами, які передбачають отримання спільного або подвійного документа (документів) про вищу освіту на умовах безоплатного навчання в рамках міжнародного обміну. Названі здобувачі вищої освіти можуть реалізувати це право, якщо кількість іноземних здобувачів вищої освіти не перевищує кількості вітчизняних здобувачів вищої освіти, які навчаються в іноземному закладі вищої освіти (науковій установі)-партнері в межах програм академічної мобільності відповідно до укладених між цими закладами (установами) договорів про міжнародну академічну мобільність.

3.11. Науково-педагогічні, наукові працівники Інституту можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності відповідно до укладеного договору про участь у програмі академічної мобільності. При цьому за зазначеними працівниками зберігають основне місце роботи в Інституті до одного року. Оплата праці відповідно до законодавства за основним місцем роботи в Інституті зберігається на строк

до шести місяців, якщо вона не передбачена програмою академічної мобільності.

3.12. Іноземні наукові, педагогічні працівники закладів вищої освіти (наукових установ)-партнерів, які залучені до провадження освітньої та наукової діяльності під час їхнього перебування в Інституті, мають усі права та обов'язки працівників Інституту. Умови приїзду провідних іноземних науковців та діячів освіти на запрошення Інституту та їхнє перебування в Україні можуть визначатися додатковими договорами, які укладено між Інститутом та запрошеною особою.

IV. Визнання та перезарахування результатів навчання

4.1. Порівняння обсягу навчального навантаження під час здобуття вищої освіти в межах програми академічної мобільності ґрунтується на зіставленні результатів навчання, яких досягнув здобувач вищої освіти в закладі вищої освіти (науковій установі)-партнері, та результатів навчання, запланованих освітньою програмою закладу вищої освіти (наукової установи)-партнера, у якому здобувач навчається на постійній основі.

4.2. Визнання результатів навчання в межах академічного співробітництва із закладами вищої освіти (науковими установами)-партнерами здійснюється з використанням Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) або з використанням системи оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, прийнятої в країні закладу вищої освіти (наукової установи)-партнера, якщо в ній не передбачено застосування ЄКТС.

4.3. Перезарахування вивчених навчальних дисциплін та ліквідація академічного розходження здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Інституті мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України», на підставі наданого документа про вищу освіту з переліком і результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, засвідченого в установленому порядку в закладі вищої освіти (науковій установі)-партнері.

4.4. Результати підсумкової атестації здобувачів вищої освіти в період навчання в закладі вищої освіти (науковій установі)-партнері подають за шкалою, прийнятою в закладі вищої освіти (науковій установі)-партнері, і переводять у шкалу, прийняту в Інституті.

4.5. Атестація здобувачів вищої освіти, які навчаються за програмою академічної мобільності, здійснюється в установленому порядку. Якщо здобувач вищої освіти Інституту під час перебування в закладі вищої освіти (науковій установі)-партнері, на базі якого реалізується право на академічну мобільність, не виконав програми навчання, то після повернення до Інституту, йому може бути запропонований індивідуальний графік ліквідації

академічної заборгованості або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб.

V. Права та обов'язки здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти (наукових установ)-партнерів, що беруть участь у програмах академічної мобільності

5.1. Здобувачі вищої освіти мають право на:

- продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін за спорідненими спеціальностями підготування фахівців в закладах вищої освіти (наукових установах)-партнерах;
- безпечні та нешкідливі умови навчання;
- користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базою закладу вищої освіти (наукової установи)-партнера, що приймає;
- участь у наукових конференціях, симпозиумах, виставках, конкурсах;
- подання своїх наукових робіт для публікацій.

5.2. Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- своєчасно надати необхідні документи для участі в програмі академічної мобільності до дирекції Інституту для участі в програмах академічної мобільності;
- вчасно розпочати навчання в закладі вищої освіти (науковій установі)-партнері, у якому реалізується право на академічну мобільність;
- під час реалізації права на академічну мобільність дотримуватися законодавства країни перебування, правил внутрішнього розпорядку, Статуту та інших нормативно-правових документів закладу вищої освіти (наукової установи)-партнера, у в якому реалізується право на академічну мобільність;
- виконати індивідуальний навчальний план;
- після завершення заходів із реалізації права на академічну мобільність у закладі вищої освіти (науковій установі)-партнері вчасно повернутися до Інституту.

*Затверджено на засіданні
вченої ради Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України
3 вересня 2020 р. (протокол № 5)*